

► orkesten te staan of mooie concerten te geven. Maar hij eist wel, naar eigen zeggen, dat zijn muzikale prestaties onafhankelijk van zijn politieke leven worden beoordeeld. Muziek en politiek zijn twee kanten van dezelfde medaille. Natuurlijk besefte Claes dat hij wordt gezien als een Dr. Jekyll and Mr. Hyde, een persoon die zich de ene keer presenteert als een musicerende politicus en de andere keer als een politieke musicus. Hij speelt elke rol overtuigend, en daar gaat het hem om.

Als hij de indruk krijgt dat iemand hem tegenwerkt of zijn integriteit in twijfel trekt, kan hij hard van leer trekken. Het is bekend dat Claes tijdens vergaderingen – en dan gaat het meestal over muziek-voeringen – behoorlijk uit zijn slof kan schieten. De anders zo aanwezige en veelgenoemde sympathieke bescheidenheid maakt dan plaats voor satanische toorn. Hij is niet te pruimen wanneer, zoals onlangs bij een repetitie voor een informeel operaconcert in het Belgische Bilzen, muzikanten hardop lachen en onderling plezier hebben. Op bite toe wist hij het gelegenheidsorkest op de noodzaak om deze ene repetitie vooral serieus te benutten.

Claes heeft zijn muzikale talent niet van een vreemde. Zijn vader was beroepsmusicus in het leger. Het gezin was arm. Claes beruiste niet in die poreuze financiële situatie en werd al snel streng. Om zijn studie politieke en diplomatieke wetenschappen te bekostigen, speelde hij 's avonds klarinet, vibrafoon en saxofoon in naburige jazzcafés. Later zou hij deze instrumenten vervullen voor de vleugel.

In 1972 werd de 33-jarige Claes de jongste minister (Nationale Opvoeding) aller tijden. Hij had toen al een raadsperiode van acht jaar in zijn geboorteplaats Hasselt op zijn palmares en zat

Om zijn studie te betalen, speelde Claes klarinet, vibrafoon en saxofoon in naburige jazzcafés. Later koos hij voor piano.

sinds 1968 in het nationaal parlement. Eenmaal op zijn ministerspost was de ambitieuze sociaal-democraat niet meer weg te denken uit het politieke establishment. Hij bekleedde in verschillende opeenvolgende kabinetten posten als minister van onder andere Economische en Buitenlandse Zaken. Claes gold als vaste inventaris van het Belgische kabinet. Zijn ijver, dossierkennis en strategisch inzicht werden door collega's vaak geroemd. In memoires van andere politici of in interviews komt hij steeds naar voren als een 'homo universalis', als een man met een enorme eruditie en een brede interesse.

Tijdens zijn politieke hoogtijden liet hij zich menig keer als pianist gelden, maar geen *Great Balls of Fire*. Hij is nooit geïnfecteerd geraakt door het in zijn tijd rondflakkerende rock-'n-rollvirus. Met de moderne muziekstijlen heeft hij niets op. Ook voor moderne operaproducties is Claes niet warm te krijgen. Sterker nog, hij gruwet van hedendaagse muziek. Willy Claes kan eerder een exponent van de Verlichting dan van de Romantiek worden genoemd. Hij benadert muziek, net als politiek, analytisch en is in zijn rol van pianist en dirigent vooral geïnteresseerd in de te volgen tempi.

Claes is weliswaar wars van protocol en formaliteiten, maar lachen gaat bij hem nooit soepel. Voor meer lolijt dan een bescheiden smogje blijkt hij te serieus. Zaken in de politiek die naar zijn oordeel ondoordacht overkomen, noemt hij 'niet ernstig'. Val hem dan ook niet lastig met praatpraat. Wel met zoiets als het 'pacificatieproces van Ierland'. Of de Belgische volkssport nummer één: wielrennen. Ook een 'voetbalmatch' mag hij graag zien.

Willy Claes houdt van inhoud, minder van vorm; dat straalt hij tenminste in eer-

ste instantie uit. Publiekelijk is hij geen groot innerner. Met zijn jus d'orange of zijn water is hij te allen tijde aanspreekbaar en serieus te nemen. Hij blikt erg op zijn ponteneur gesteld. Steekt niet onder stoelen of banken dat hij belangrijk werk voor de staat en de gemeenschap heeft verricht. Op zijn briefpapier staat niet voor niets 'Willy Claes Minister van State'. En dat neemt niemand hem af.

Wie hem hoort spreken, zoals eerder dit jaar in het conferentieoord Rolduc in Kerkrade, merkt op dat hij zijn woorden behoedzaam kiest. Daarbij gesticuleert hij prominent met zijn vingers, alsof hij piano speelt. Zijn pinkvinger altijd lichtjes naar voren houdend.

Graag vertelt hij over zijn reeds in 1995 uitgedragen waarschuwing voor het muslimfundamentalisme. Toen sprak hij over het terrorisme als een 'veelkoppig monster' en over 'postmoderne conflicten'. In zijn boek *Onze planeet, één wereld – beschavingen voor de 21ste eeuw* zapt Claes langs allerlei bedreigingen en kansen die het nog prille millennium biedt. Hij is niet onverdeeld positief over de toekomst. Noemt zich een *fighting pessimist*. Een man die het moeilijk heeft in de snel veranderende tijd. Het wordt, zoals hij zelf zegt, steeds zwaarder een generalist te zijn. Geen wonder dat hij brieven nog altijd met de hand schrijft en wars is van e-mail.

Behalve spreken, zal hij die middag op Rolduc ook muzikaal van zich doen spreken. Na zijn visie op de nieuwe wereldorde (hij spreekt van 'wereldwonderde') zetelt Claes achter de Bösendorfer. Ook dan weer ernstig, want muziek is een serieuze zaak.

Boze tongen beweren dat Claes zijn bekendheid gebruikt om zijn kwaliteits spel en zijn twijfelachtige dirigiermateriaal aan de man te kunnen brengen. Valse tonen, want voor Claes belichaamt muziek pure zuiverheid. En die onbezoelede opvatting weerhoudt hem ervan musiceren lichtvaardig op te vatten. Voor elk concert repeteert hij zich te barsten en komt hij goed beslagen ten ijs.

Niet dat Claes de pose schuwt, welnee. Hij geneert zich niet om pardoos naar theaterdirecteuren toe te stappen en hun te vragen om 'Willy Claes de musicus' te boeken. In ieder geval neemt hij zichzelf serieus, en het publiek luistert gespannen en met bewondering. Alsof Willy Claes nooit is afgebrand. |

advertentie

KONINGIN NOOR
Een leven
in het teken
van vrede
125.000 exemplaren
verloocht
NU €12,50

